

Kaksikielinen Lauttasaari – Tvåspråkig Drumsö

Lauttasaari on yksi Helsingin ruotsinkielisimmistä alueista. Saaren väestöstä ruotsinkielisiä on noin 14%. Alueen houkuttelevuutta ruotsinkielisten keskuudessa on ylläpitänyt hyvä ruotsinkielinen palvelutaso, sekä kieliryhmien sopuisa rinnakkaiselo.

Elämä saarella on kuitenkin jakautunut kahteen eri palvelukokonaisuuteen kielen perusteella niin julkisten peruspalveluiden kuin yksityistenkin tuottamien palveluidenkin osalta. Miten Lauttasaarta voisi kehittää aidosti kaksikieliseksi kaupunginosaksi, jossa kieliryhmien kohtaamiset ovat arkipäivää eikä kieli erota ihmisiä eri palveluiden käyttäjinä?

Saarella on ruotsinkielinen kielikylpyopetus päiväkodista peruskouluun ja vireä kielikylpy-yhteisö. Saarella toimii myös kaksikielisuuden ideologiaa toteuttava yksityinen Ankdammen-päiväkoti (yksiköistä kielikylpyä antaa yksi). Aikaisempina vuosikymmeninä sekä suomen että ruotsinkieliset 1. ja 2. luokkien oppilaat opiskelivat rinnan Pajalahden koulun tiloissa, mutta nykyisin Pajalahden koulu on ruotsinkielisen Drumsö lågstadietin käytössä. Isokaarelle vuoden 2019 lopulla valmistuva PK Lauttasaari/DH Drumsö tulee sisältämään sekä suomenkielisen päiväkodin 150 lapselle että ruotsinkielisen 100 lapselle.

Joitakin kohtaamispaikkoja kieliryhmien välillä varhaiskasvatuksen piiriin kuuluvilla siis on ollut, mutta entäpä ala- ja yläkoululaiset, nuoret ja harrastustoiminta? Entä aikuiset ja ikäihmiset? Kuinka hyödyntää paremmin potentiaalia, joka Lauttasaaren kaksikielisyudessa on toiminnallisen kielitaidon kehittämiseksi sekä alueen omaleimaisuuden vahvistamiselle?

Lauttasaarelaiset lapset ja nuoret eivät tunne toisiaan kielirajojen yli. Naapurustossa lapsuusaikana syntyneet ystävyysuhteet katkeilevat kouluun siirryttäessä. Ellei harrastuksissa ja perhetuttavien kautta satu ystäväystymään toiseen kieliryhmään kuuluvien kanssa, ei heitä arjessa juuri kohtaa. Suvaitsevaisuuden edistämiseksi otollisin ryhmä kuitenkin ovat lapset ja nuoret, joiden kokemusmaailma ja elämäntutkimus muotoutuvat juuri tällä saarella elämisestä.

Kaksikielinen rinnakkaiselo voi aiheuttaa vastakkainasetteluakin, jos eri äidinkielellä toimivien ja siksi eri palveluita käyttävien välille ei synnytetä vuorovaikutusta. Aiempina vuosina, kun suomen ja ruotsinkieliset ala-asteet sijaitsivat samassa rakennuksessa niin, ettei yhteistä toimintaa ollut, syntyi vertailua eri koulujen resurssien välillä ja mielikuvia kahden kerroksen väestä. Mielestämme tällaiseen aivan turhaan vastakkainasettelun torjumiseen auttaa yhteistyön lisääminen ja tutustumisen mahdollistava yhteisen tilan luominen.

Lauttasaari on kasvava kaupunginosa, jota rakennetaan nopeassa tahdissa. Kaupunkisuunnittelussa olisi hyvä ottaa ajoissa huomioon sekä molempien kieliryhmien tarpeet että kaupunginosan kehittäminen niin, että syntyy yhteistä toimintaa mahdollistavia tiloja.

Kaksikielisen ympäristön vahvistaminen edesauttaa toiminnallisen kielitaidon kehittämistä molemmissa kotimaisissa kielissä. Kieliryhmien välisen yhteistoiminnan avulla voidaan luoda valtaväestölle positiivisia kokemuksia ruotsinkielestä. Samalla voidaan vaikuttaa ruotsin kielen kuuluvuuden ja ruotsinkielisten palveluiden ylläpitämiseen.

Helsingin uudessa kaupunkistrategiassa todetaan, että ”elävä kaksikielisyys on Helsingin rikkaus”. Kieliryhmien välisen yhteistoiminnan lisääminen auttaisi Lauttasaarta kehittämään elävänä, omaleimaisena ja turvallisen kaupunginosana. Kaksikielisuuden vahvistaminen toteuttaisi kaupungin strategiaa edistämällä suvaitsevaisuutta.

Kaksikielisyyskoordinaattori Lauttasaareen

Osallistavan budjetoinnin hankkeena ehdotamme, että Helsingin kaupunki perustaa kaksikielisyyskoordinaattorin, jonka toimialue on ensivaiheessa Lauttasaari.

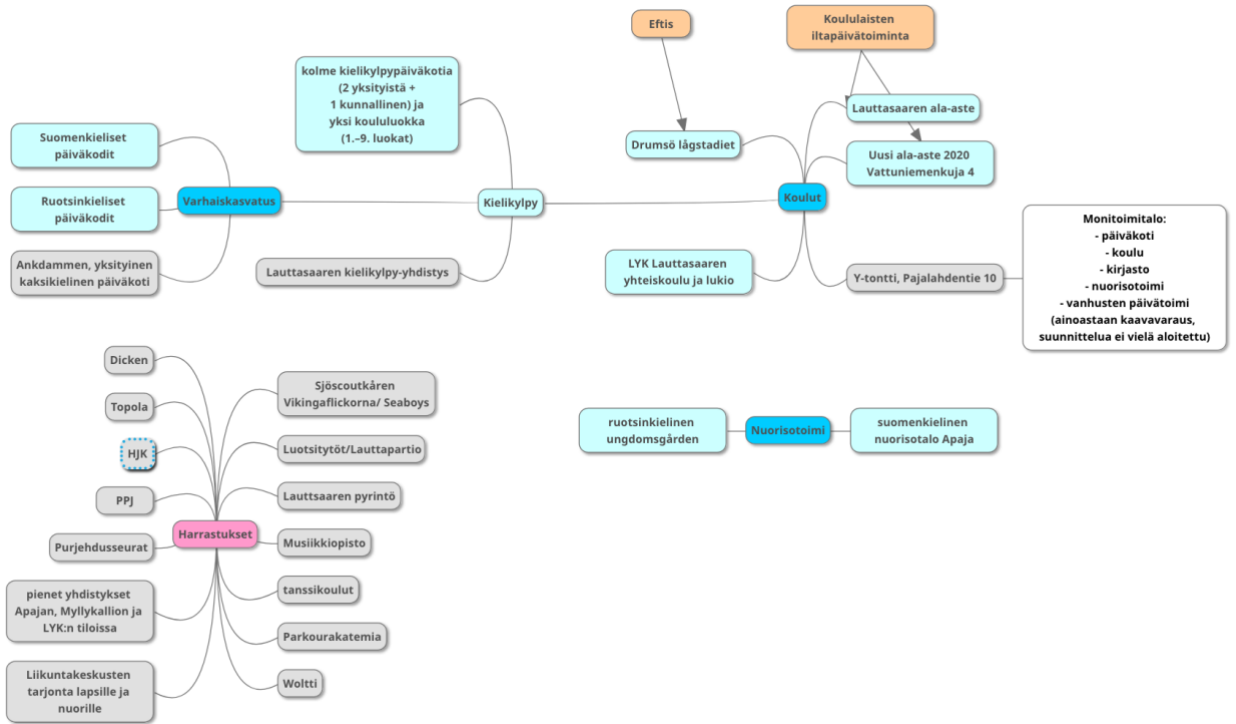
Koordinaattorin tehtävänä on kehittää yhdessä kunnallisten palveluiden tuottajien kanssa toimintamuotoja, jotka luovat yhteyksiä suomen- ja ruotsinkielisten asukkaiden välille. Olemassa olevien resurssien puitteissa voidaan suunnitella yhdessä ja toteuttaa saman ikäryhmän sisällä eri kieliryhmien välisiä tapaamisia esimerkiksi:

- suomen ja ruotsinkielisten päiväkotien välistä yhteistoimintaa, mukana myös kielikylpypäivät
- ala-asteiden yhteisiä ulkoilutapahtumia
- ala-asteiden yhteinen Lucia-juhla (kielikylpyoppilaat)
- ala-asteen luokkien vierailuja toistensa kielitunneilla (Drumsö lägstadietin oppilaat vierailevat suomenkielen tunnillaan Lauttasaaren ala-asteella ja päinvastoin)
- musiikki, kuvaamataide ja liikunta sopivat hyvin toimintaan, jota voidaan ohjata kahdella kielellä
- LYK:n oppilaat voisivat tavata Helsingin ruotsinkielisillä yläasteilla opiskelevia lauttasaarelaisia ikätovereitaan ruotsinkielisen tunnillaan
- suomen ja ruotsinkielisten nuorisotoimien välille löytyisi varmasti yhteistyömuotoja, jos sille luotaisiin edellytyksiä

Kaksikielisyyskoordinaattorin toiminnan tarkoituksena olisi löytää ideoita ja mahdollisuuksia yhdessä keskustellen. Kaksikielisten tilaisuuksien lisääminen vahvistaa toiminnallisen kielitaidon kehittymistä, mutta tilaisuuksissa ei tule pakottaa ketään toisen kotimaisen kielen käyttämiseen. Lauttasaareissa on erinomaiset mahdollisuudet käytettävissämme. Koordinaattori auttaa käynnistämään toimintaa, mutta alueen toimijat toteuttavat sen itse ja jatkavat hyväksi havaittujen toimintatapojen ylläpitämistä. Kaupungin rahoittamana kaksikielisyyskoordinaattorin toimi olisi määräaikainen, mutta parhaat ideat leviäisivät varmasti muuallekin Helsingissä. Lauttasaari toimisi kokeilualustana, josta kaksikielisyyskoordinaattorin vaikutusalue voisi laajentua vaikka koko kaupunkiin.

Osallistavassa budjetoinnissa ehdotukset on rajoitettu kaupungin tarjoamiin palveluihin. Siksi tässä ehdotuksessa ei puututa harrastusseurojen, seurakuntien ja yksityisten palveluntarjoajien mahdollisuuksiin kaksikielisen toiminnan alustana.

Lasten ja nuorten palvelut ja toimintaympäristö Lauttasaareissa:

Kuviosta puuttuu aikuisten ja ikäihmisten toimintaympäristö